

Братя Грим
Трите сестри

Живял някога един богат цар. Той бил толкова богат, че си мислел, че богатството му не може да свърши и затова живеел разгулно; играел дори на златна дъска със сребърни кегли. След като живял известно време така, богатството му намаляло и той започнал да залага град след град и замък след замък, докато накрая му останал само един стар горски замък. Отишъл да живее в него заедно с царицата и трите принцеси, а дните им минавали в оскъдица – всеки ден на трапезата им имало само картофи.

Веднъж царят решил да отиде на лов, като се надявал да убие някой заек; напълнил чантата си с картофи и тръгнал.

Наблизо се простирала голяма гора, в която никой не се решавал да влезе, защото за нея се разказвали страхотии: имало мечки, които изяждали хората, орли, които изкълвавали очи, вълци, лъвово и всякакви свирепи зверове. Но царят не се страхувал.

Най-напред не видял нищо особено. Около него се извисявали големи и дебели дървета, но наоколо всичко било спокойно. След като повървял известно време и огладнял, царят седнал под едно дърво да хапне картофи. Внезапно от гъсталака изскочил един мечок, втурнал се право към него и изръмжал:

– Как се осмеляваш да сядаш под дървото, където аз ям мед? Скъпо ще ми платиш за това!

Изплашил се царят и подал на мечока картофите си, като мислел, че с това ще го укроти. Но мечокът отново заговорил:

– Не ми трябват твоите картофи, искам теб самия да изям. И нищо не може да те спаси, освен ако се съгласиш да ми дадеш за жена голямата си дъщеря. В замяна на това ще ти дам много злато.

Понеже се страхувал, че мечокът ще го изяде, царят казал:

– Ще ти я дам, остави ме на мира!

Тогава мечокът го пуснал да си върви, но изръмжал след него:

– След седем дни ще дойда да взема невестата си.

Прибрал се царят спокойно у дома, защото си помислил, че мечокът няма да може да се промъкне през дупката на ключалката, тъй като всички врати щели да бъдат здраво залостени. И наистина, той заповядал да заключат всички порти и да вдигнат подвижния мост, а на дъщеря си казал да не се страхува. И за да бъде тя в пълна безопасност, царят я завел в една стаичка под малката кула, където тя трябвало са се крие, докато минат седемте дни.

Ала рано-рано на седмото утро, докато всички спели, към замъка се понесла разкошна каляска, с шест коня и заобиколена от голям брой

конници в златни доспехи. Щом стигнали пред замъка, подвижният мост се спуснал сам, а вратата се отворила без ключ. Каляската влязла в двора и от нея скочил млад и хубав принц.

Събудил се царят от глъчката, надникнал през прозореца и видял как принцът, които бил вече извел голямата му дъщеря от стаичката под малката кула, ѝ помага да се качи в каляската. И царят успял само да викне след нея:

– Прощавай ти, дъще злочеста –
от днес ти си меча невеста!

Тя му помахала с бялата си кърпичка, а каляската се понесла напред, като че ли пред нея бил впрегнат самият вятър, и изчезнала в омагьосаната гора.

Тежка мъка легнала на сърцето на царя, че дал дъщеря си за жена на мечок. Плакал цели три дни от скръб заедно с царицата.

Ала на четвъртия ден, след като се наплакал, той си казал: „Станалото станало, не можем да го поправим!“ Излязъл на двора и видял един сандък от абаносово дърво, който не можел да повдигне сам. Изведнъж си спомнил обещанието на мечока и отворил сандъка: той бил пълен със злато.

Щом видял златото, той се успокоил, възвърнал си заложените градове и замъци и започнал отново предишния разгулен живот. Така продължило докато златото се свършило. После отново заложил всичко и се оттеглил в горския замък. На трапезата му пак имало само картофи.

Царят имал и един сокол; взел го веднъж и излязъл на лов из полето, защото искал да хапне нещо по-добро. Вдигнал се соколът и литнал към тъмната омагьосана гора, в която царят вече не се решавал да влезе. Но щом соколът се извил над нея, изневиделица се стрелнал орел и го подгонил. А соколът едва успял да долети при царя. Царят вдигнал копието, за да убие орела, ала орелът сграбчил копието и го пречупил като тръстика, после с ноктите на другия си крак разкъсал сокола, а ноктите на другия си крак забил в рамото на царя и викнал:

– Защо размиряваш въздушното ми царство? За наказание ще умреш или ще ми дадеш средната си дъщеря за жена!

Царят рекъл:

– Вземи я, но какво ще ми дадеш в замяна?

– Ще ти дам много злато – рекъл орелът. – След седем седмици ще дойда да я взема.

После го пуснал и отлетял към гората.

Много се натъжил царят, че продал и втората си дъщеря и нямал смелост да ѝ каже.

Минали шест седмици. През седмата принцесата излязла на една поляна пред замъка да бели платно. Неочаквано се задало великолепно рицарско шествие. Най-хубавият, който яздел начело, скочил от коня си и рекъл:

– Ела, девойко ясночела,
жена да станеш на орела!

И преди още тя да му отговори, той я вдигнал на коня си и препуснал с нея към гората, като че литнала птица.

В замъка чакали дълго принцесата, но тя все не се връщала и накрая царят признал, че веднъж, когато бил в опасност, я обещал за жена на един орел и сигурно той я е отнесъл. Но след като скръбта на царя преминала, той си спомнил обещанието на орела, слязъл на двора и видял две огромни златни яйца.

„На богатия всичко е простено“ – помислил си той и забравил тъжните си мисли. Веселият живот започнал отново и продължил, докато златото се свършило. После царят пак се върнал в горския замък и принцесата, която била още при баща си, трябвало пак да вари картофи.

Царят не искал вече да ходи на лов за зайци в гората, нито за птици. Тогава решил да улови риба. Накарал принцесата да изплете мрежа и отишъл с нея на едно езеро, недалече от гората. Намерил до брега лодка, качил се в нея хвърлил мрежата във водата и скоро тя се напълнила с хубави пъстърви с червени точки по гърба. Но когато решил да се върне на брега, лодката не се помръднала. И ето, че изведнъж се появил грамаден кит.

– Защо ловиш поданиците ми? Това ще ти струва главата!

И разтворил паст, за да погълне царя заедно с лодката. При тази страховита гледка царя се разтреперил от страх, но се досетил за третата си дъщеря и викнал:

– Подари ми живота и аз ще ти дам за жена най-малката си дъщеря.

– Така да бъде – измърморил китът, – в замяна и аз ще ти дам нещо. Злато нямам, за мен то няма стойност, но цялото дъно на езерото ми е посипано с бисери. Ще ти дам от тях три пълни чувала. Като минат шест месеца, през седмия ще дойда да си взема невестата.

И после се гмурнал във водата.

Царят стигнал с лодката до брега и занесъл пъстървите у дома, но като ги опържили, не изял нито една; а щом погледнел дъщеря си, единствената, която му била останала, най-хубавата и най-милата от трите, струвало му се, че сърцето му ще се пръсне.

Така минали шест месеца. Царицата и принцесата не знаели какво става с царя, тъй като през цялото време той нито веднъж не се явил пред тях с весело лице.

Веднъж през седмия месец, когато принцесата си наливала вода на двора, пристигнала каляска с шест бели коня и много хора, всички облечени в сребърни доспехи; от каляската пък слязъл чудно хубав принц, по-хубав от него принцесата досега не била виждала, и я помолил да му даде чаша вода. Тя му подала чашата, която държала. Тогава той я вдигнал на ръце и я качил в каляската; конете веднага потеглили, минали отново през портата и понесли каляската през полето към езерото:

Девойко, ти бе тъй честита,
но ставаш днес жена на кита!

Царицата стояла на прозореца и гледала след каляската, докато я загубила от погледа си. Но тъй като не видяла дъщеря си, мъка свила сърцето ѝ. Повикала я и започнала да я търси навсякъде, но не я намерила. Разбрала, че се е случило нещо лошо, разплакала се и тогава царят ѝ признал, че я е отвел китът, комуто бил обещал за жена. Признал ѝ също, че затова през цялото време е толкова тъжен. Помъчил се да я утеши и ѝ казал за голямото богатство, което ги очаква в замяна, ала царицата не искала дори да чуе и отвърнала, че единственото ѝ чедо е поскъпо от всички съкровища на света.

Докато китът принц отвеждал принцесата, неговите придворни занесли в замъка три грамадни чувала. Царят ги намерил пред вратата, отворил ги и видял, че били пълни с великолепни едри бисери.

И ето, че той отново станал богат и дори по-богат от когато и да било. Възвърнал си заложените градове и замъци, но този път заживял поскромно и пестеливо. Пък и като си помислил за своите три мили дъщери, които хищниците сигурно вече били изяли, минавало му всяко желание за веселба.

Ала царицата не могла да намери утеха и изплакала за дъщеря си повече сълзи, отколкото били бисерите. Все пак накрая се успокоила, а след известно време отново се развеселила, защото родила едно хубаво момченце. И тъй като то се появило на бял свят неочаквано, кръстили го

Райналд, а това значи чудотворец.

Момчето пораснало и станало силно. Царицата често му разказвала за неговите три сестри и тяхната злочеста съдба. Когато навършил шестнадесет години, Райналд поискал от царя бойни доспехи и меч. Дал му ги царят, а Райналд се сбогувал с родителите си и тръгнал по света да търси приключения.

Тръгнал той право към омагьосаната гора, защото само една мисъл занимавала ума му: да намери сестрите си. Лутал се дълго в гората, без да срещне човек или звяр, ала след три дни видял пред една пещера млада жена; тя седяла на земята и играела с едно мече, а друго, още съвсем мъничко, лежало в скута ѝ.

Рейналд се сетил, че това е голямата му сестра, слязъл от коня си и отишъл при нея.

– Мила сестро, аз съм твоят брат Райналд и дойдох да те видя.

Принцесата се вгледала в лицето му и понеже приличал много на нейния баща, не се усъмнила в думите му, но се изплашила и казала:

– Ох, мили братко, ако животът ти е мил, бягай оттук. Щом мъжът ми, мечокът, се прибере и те завари у дома, ще те разкъса.

Ала Райналд рекъл:

– Не се страхувам и няма да се отделя от тебе, докато не разбере какъв живот водиш тук.

Като видяла, че не може да го отклони от решението му, принцесата го завела в пещерата – същинска меча бърлога. На едната страна имало купчина листа и сено, на които спели мечокът и мечетата, а на другата имало разкошно легло от червено дърво със златна украса – в него спяла принцесата. Тя накарала Райналд да се скрие под леглото.

Не минало много време и мечокът се прибрал.

– Мирише ми на човешко месо – рекъл той и се опитал да пхне дебелата си глава под леглото.

– Успокой се, кой може да влезе тук!

– Намерих в гората един кон и го изядох – изръмжал мечокът и муцуната му наистина била още изцапана с кръв. – На този кон е имало човек и затова ми мирише на човешко месо.

Навел се пак да надникне под леглото, но принцесата ритнала тъй силно мечока, че той се преметнал презглава, легнал на листата и заспал.

На всеки седми ден мечокът се превръщал в хубав принц, пещерата – във великолепен замък, а горските животни – в негови придворни. В такъв ден принцът бил отвлякъл принцесата; пред замъка я посрещнали

хубави млади жени, устроили голямо празненство и вечерта тя заспапа щастлива. Но щом се събудила на другия ден, видяла, че се намира в тъмна меча бърлога, че съпругът ѝ се е превърнал в мечок, който ръмжал в нозете ѝ; само леглото и всичко онова, до което се докоснала тя, останало непреобразено. Живяла шест дни в мъка, но на седмия пак я обзела радост. И тъй като към възрастта ѝ се прибавял само по един ден на седмица и принцесата не стареела бързо, тя била доволна.

Родила на съпруга си два принца, които също така шест дни били мечета, а на седмия добивали човешки образ. Хранела се с най-отбрани ястия, сладкиши и плодове, а мечокът бил послушен и изпълнявал всяко нейно желание.

Като се събудил сутринта, Райналд видял, че лежи в копринени завивки. Дошли слуги да му облекат най-скъпи дрехи и да бъдат на услугите му, защото това бил седмият ден от седмицата.

После влезли сестра му с принцовете и зет му, мечокът, и много се зарадвали, че е дошъл да ги види. Всичко тънело в разкош и великолепие, целият ден бил изпълнен с радости и удоволствия, но вечерта принцесата казала:

– Мили братко, побързай сега да се махнеш оттук! Утре призори моят съпруг ще се превърне отново в мечок и ако те завари тук, не ще може да устои на природата си и ще те изяде.

После дошъл принцът мечок, дал му три мечи косъма и рекъл:

– Изпаднеш ли беда, потъркай ги един в друг и аз ще ти дойда на помощ.

После се целунали, взели си сбогом, Райналд се качил в каляската и потеглил. Летяла коляската през гори и планини чак до разсъмване, когато небето почнало да просветва. Изведнъж Райналд разбрал, че лежи на земята, жребците и каляската били изчезнали, а в светлината на изгрева съгледал шест мравки, които препускали и теглели лешникова черупка.

Райналд се досетил, че още се намира в омагьосаната гора и решил да намери втората си сестра. Пак се лутал напразно три дни, ала на четвъртия чул плясък на криле и видял един голям орел, който кацнал на гнездото си. Райналд се скрил в гъстите храсти и почакал орелът да излети пак; след седем часа той отново се вдигнал към небето. Тогава Райналд излязъл от скривалището си, застанал под дървото и викнал:

– Мила сестро, ако си горе, обади се да чуя гласа ти! Аз съм Райналд, твой брат и дойдох да те видя.

Отгоре се чул глас:

– Ако ти си Райналд, моят мил брат, когото още не съм виждала, качи се при мене.

– Райналд започнал да се катери, но стволът бил много дебел и гладък. Три пъти опитал да се покатери, но не успял. Тогава сестра му пунала копнинена въжена стълба, той се изкачил по нея и стигнал бързо до голямото орлово гнездо.

Сестра му седяла на трон под балдахин от розова коприна, а в skutа ѝ лежало едно орлово яйце, което тя топлела, за да го измъти. Целунали се и много се зарадвали, но след малко принцесата казала:

– Мили братко, сега побързай да се махнеш! Ако те види орелът, моят съпруг, ще ти изкълве очите и ще ти изяде сърцето.

Райналд отвърнал:

– Не, ще остана тук, докато твоят съпруг се преобрази.

– Това ще стане след шест седмици. Ако можеш да издържиш, скрий се в хралупата на дървото и аз всеки ден ще ти подавам храна.

Скрил се Райналд в дървото и принцесата всеки ден му подавала храна. А щом орелът излитал, Райналд се качвал при сестра си.

След шест седмици орелът се превърнал в човек и Райналд пак се събудил в още по-разкошно легло. И така той живял радостно и весело при орела принц цели седем дни.

На седмата вечер се сбогували. Орелът му дал три орлови пера и рекъл:

– Ако изпаднеш в беда, потъркай ги едно в друго и аз ще ти дойда на помощ.

После поръчал на придворните да му покажат пътя. Но щом дошло утрото, те внезапно изчезнали и Райналд останал сам-самичък на една висока пуста скала.

Огледал се и видял в далечината огледалната повърхност на голямо езеро, което блестяло от първите слънчеви лъчи. Той си спомнил за третата си сестра и си казал, че тя сигурно е там.

Започнал да се спуска по стръмния скат, като едва си проправял път през гъсталака. Вървял така цели три дни и често загубвал от погледа си езерото, но на четвъртия ден стигнал до него. Изправил се на брега и викнал:

– Мила сестро, ако си в езерото, обади се да чуя гласа ти! Аз съм Райналд, твой брат, и дойдох да те видя.

Но не се обадил никой, навсякъде царяла тишина. Той наронил кори от хляб във водата и казал на рибите:

– Мили риби, идете при сестра ми и ѝ кажете, че е дошъл брат ѝ

Райналд и иска да я види.

Но пъстървите с червените точки изяли трохите и не изпълнили молбата му.

Тогава той видял една лодка, свалил веднага бойните си доспехи, но задържал лъскавия си меч. После скочил в лодката и почнал да гребе, като влизал все по-навътре в езерото. Дълго плавал с лодката и най-сетне видял да стърчи над водата един кристален комин, от който излизало приятно уханье.

Райналд загребал с веслата към него, защото си помислил, че сестра му сигурно живее там в дълбината; стигнал, влязъл в комина и се спуснал надолу.

Принцесата много се изплашила, като видяла да се подават от комина два човешки крака, но скоро разбрала, че това е човек и че той е нейният брат. Тя се зарадвала от все сърце, но след малко се натъжила и рекла:

– Китът чу, че искаш да ме видиш и се тревожеше, че ако го завариш докато е кит, не ще може да устои на желанието да те изяде. При това ще разруши кристалната ми къща и аз също ще загина във водата.

– Не можеш ли да ме скриеш, докато дойде време магията да загуби силата си?

– Ох, как да те скрия? Не виждаш ли, че всички стени са от кристал и са прозрачни!

Но все пак се замислила и накрая ѝ дошло на ум за помещението, в което били дървата. Тя ги подредила изкусно така, че отвън не можело да се види нищо, и скрила Райналд зад тях.

Скоро след това дошъл китът и принцесата се разтреперила като лист. Той обиколил два-три пъти кристалната къща и понеже видял, че между дърветата се подава част от дрехата на Райналд, изсумтял страховотно; а ако можел да го види целия, сигурно щял да разбие къщата с опашката си.

Китът идвал само един път през деня и обикалял къщата, докато най-сетне през седмия месец магията загубила силата си.

Изведнъж Райналд видял, че се намира в замък, който по разкош превъзхождал замъка на орела. Райналд живял цял месец в радост и веселие със сестра си и зет си. Но месецът свършил. Китът му дал три люспи и му казал:

– Ако изпаднеш в беда, потъркай ги една в друга и аз ще ти дойда на помощ.

И го пуснал да се върне с лодката на брега. Там Райналд намерил

бойните си доспехи непокътнати.

После вървял седем дни и седем нощи. Накрая съзрял един замък с желязна порта и огромен катинар на нея, Отпред се разхождал червен бик с огнени очи и пазел входа.

Райналд тръгнал срещу него, вдигнал меча си и му нанесъл силен удар по шията. Шията обаче била от стомана и мечът се счупил, сякаш бил от стъкло. Райналд замахнал с копието, но то се прекършило като сламка. Тогава бикът го вдигнал на рогата си, запратил го във въздуха и той паднал в клоните на едно дърво.

Като разбрал, че е в беда Райналд се сетил за трите мечи косъма, потъркал ги и в същия миг тежко-тежко дотъркал мечокът, нападнал бика и го разкъсал. Тогава от корема на бика изхвъркнала птица и се издигнала към висините.

После Райналд потъркал трите орлови пера. Мигновено долетял могъщият орел и подгонил птицата, която се спуснала към едно езеро. Орелът се стрелнал върху нея и я разкъсал. Но Райналд видял, че в последния миг птицата пуснала във водата на езерото едно златно яйце.

Този път Райналд потъркал трите ребени люспи; веднага доплувал китът, лапнал яйцето и го изхвърлил на брега. Райналд го взел, разчупил го с един камък и видял вътре малък ключ; с този ключ се отваряла желязната порта.

И щом само допрял ключа до нея, тя се разтворила и той влязъл. Другите врати сами се отворили. Райналд минал през седем врати и седем разкошни, ярко осветени зали. В последната зала на едно легло спяла млада девойка. Тя била ослепително красива. Райналд се опитал да я събуди, но тя спяла сякаш мъртвешки сън.

Той се разгневил и ударил с юмрук по една черна плоча, оставена до леглото; в същия миг девойката се събудила, но веднага заспала отново. Тогава той вдигнал плочата, ударил я в каменния под и тя се пръснала на хиляди парчета. Тогава девойката отворила прекрасните си очи и магията се развалила.

Девойката била сестра на принцовете, които отвлекли сестрите на Райналд. Някога тя отблъснала любовта на един зъл магьосник, а той си отмъстил, като я потопил в мъртвешки сън, а братята ѝ превърнал в хищници; магията можела да властва, докато плочата била непокътната.

Райналд извел девойката навън и в това време видели как от три страни препускат на коне принцовете – всички в човешкия си образ и заедно с жените и децата си.

Всички тръгнали към двореца на стария цар. Така Райналд довел

трите сестри у дома, а той се оженил за хубавата девойка.

Три дни и три ноци цели
яли, пили, песни пели;
Маца весело мяука –
приказката свършва тука.

КРАЙ

© Димитър Стоевски, превод от немски

Brüder Grimm

Сканиране и разпознаване: Анани Младенов

Публикация:

Братя Грим – Приказки

Превод – Димитър Стоев

Илюстрации – Антония Дончева

Редактор – Петя Дочева

Технически редактор – Иван Додов

Издателство – „Св.св. Кирил и Методий“

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/2450>]